

4. Kontekst realizacji polityki energetycznej w perspektywie 2050 r.

4.1. Uwarunkowania gospodarcze

Dynamika PKB

W ostatnich dwudziestu latach nieprzerwanego wzrostu produktu krajowego brutto (PKB) – średnia dynamika powyżej 4% – gospodarka polska szybko skracala dystans do krajów wysoko rozwiniętych. W latach 2004-2013 PKB (w cenach bieżących) wzrósł o blisko 77%.

Po okresie spowolnienia dynamiki wzrostu PKB w związku z aktualnym kryzysem makroekonomicznym przewidywany jest powrót gospodarki na ścieżkę wzrostu. Ocenia się, że dla kontynuacji dotychczasowego trendu „doganiania” krajów wysoko rozwiniętych konieczne będzie utrzymanie w długim okresie średniorocznej dynamiki wzrostu na poziomie ok. 3-4% PKB.

Energochłonność PKB

Od początku XXI w. do 2013 r. całkowite zużycie energii pierwotnej wzrosło z poziomu 91 Mtoe do 106 Mtoe (1,2% rocznie). Spadek zużycia został zanotowany trzykrotnie – w 2002, 2009 i 2012 r. W omawianym okresie średnioroczne tempo wzrostu finalnego zużycia energii wyniosło ok. 1,5%. Efektem wzrostu PKB szybszego od tempa wzrostu zużycia energii była malejąca (z wyjątkiem 2010 r.) energochłonność pierwotna i finalna PKB, której dynamika wyniosła ok. 3% średniorocznie.

Rozwój gospodarki następujący bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną (tzw. zeroenergetyczny wzrost gospodarczy) będzie możliwy do utrzymania w okresie do 2020 r. – o ile realizowany zostanie cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią określony na 2016 r. oraz odnośny cel UE wyznaczony na 2020 r. Aby po 2020 r. zakładany wzrost dochodu narodowego na poziomie 4% rocznie odbywał się bez wzrostu zużycia energii pierwotnej, niezbędne będzie zapewnienie corocznie oszczędności na poziomie 1,13 Mtoe (13,3 TWh) energii pierwotnej.

Potencjał wzrostu efektywności energetycznej pozwalający na realizację zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego po 2030 r. będzie zależał w szczególności od takich czynników, jak postęp technologiczny i dynamika cen energii. Wydaje się, że potencjał ów szczególnie mocno ujawni się w takich sektorach jak budownictwo, transport oraz w gospodarstwach domowych. W chwili obecnej trudno jednak szacować jego dynamikę.

Zużycie energii finalnej

W ostatnim okresie w zużyciu energii finalnej najbardziej wzrósł udział transportu – z 17 do 26%. Wzrost udziału zanotował także sektor usług, którego zużycie stanowiło 13% całkowitego zużycia. Największym konsumentem pozostały gospodarstwa domowe z udziałem wynoszącym 31%. Wzrost znaczenia transportu związany jest z rosnącą rolą przewozów towarowych i przewozów osobowych dokonywanych samochodami prywatnymi na niekorzyść przewozów kolejowych. Sektorem w którym występuje nadal duże zapotrzebowanie na energię finalną jest przemysł, choć jego udział w zapotrzebowaniu w ciągu ostatnich 10 lat spadł poniżej 30%.

Przemysły energochłonne (hutniczy, chemiczny i mineralny) odpowiadają za ok. 60% przemysłowego zużycia energii.

W rozpatrywanym horyzoncie tendencje zmian zapotrzebowania na energię finalną ze strony poszczególnych sektorów gospodarki będą zależały od kierunków transformacji struktury gospodarki narodowej. Jeżeli